

Şeylerin sosyal işlevleri

Doç. Dr. Araştırmanı Öneririm

06.01.2022

Birçok şey, aslına bakıldığı vakit saçmadır. Ancak o şeyin bir sosyal işlevi olduğu vakit, insanlar bu saçmalığı gözetmemeye meyleder. "Tek başına ... mı lan?". Sosyal işlevin kapsamını en doğal ihtiyacınız olan sosyalleşmeyi kolaylaştıran her şey olarak tanımıyorum. Bu sosyal işlevin, atmosfer başlığı altında inceleyebileceğimiz ve farklı durumlarda etkili olabilecek 2 aşaması vardır. Eylemin kendisi, ve insanların kendisi.

Örnek vermek gerekirse; sinemaya gitmekle kıyaslandığında oturup Netflix izlemek, oldukça basit bir eylemdir. Tek bir abonelik, sizi her bir film için bilet almak, sinemaya gitmek yol parası harcamak ve bunları sağlamak için vakit harcamak gibi pek çok dertten kurtarabilir. Yine de, sinemaya gitmenin sosyal işlevi, bütün bunları unutturur. Arkadaşlarınız sizi sinemaya gitmeye kolayca ikna edebilir, çünkü tanıdığınız insanların, tek başınıza Netflix izlemenin aksine, sosyal bir işlevi vardır. Bu tip bir örnekte, insan aşaması, tanıdığınız ve tanımadığınız insanlar olarak ikiye ayrılır. Tanıdığınız insanlar atmosferi oluşturmanın ana ögesi olurken, etrafınızdaki insanlar yardımcı ögeye dönüşür. Basitleştirmek gerekirse; sevdiğiniz birileriyle birlikte olmak (sen yalnız değilsin) ve bunu tanımadığınız, farklı insanlar (siz yalnız değilsiniz) arasında yapıyor olmak. Ana öge kişinin, yardımcı öge kişilerin yalnız ve garip hissetme durumlarını ortadan kaldırır.

Eylemin kendisi aşamasına gelindiğinde ise; filmi izlediğiniz odanın veya onu izlerken taktığınız gözlüğün yine tanımadığınız insanlar ile benzer bir yardımcı görevi vardır. İnsanlar, kendilerini filmin içinde hissettikleri vakit, bu eylemin çok daha kaliteli olduğundan bahsederler. Bu içeride hissetme olayı da, eylemin kendisi, yani film, filmde yaşananlar ve filmdeki karakterler ile sosyalleşme durumunun sonucudur.

Örneği, evde sevdiğiniz biriyle Netflix izlemek olarak değiştirebiliriz. Bu sefer insan aşaması ikiye ayrılmaz. İnsan aşamasının ikiye ayrılmadığı durumlar, genelde "özel" vakitlerdir. Bu "özel" vakitlerin, arkadaşlar ile geçirilen "genel" vakitlerden daha yüksek sosyal işlevi vardır.

Konsere gitmek, verilebilecek örneklerden biri. Teknolojik herhangi bir aletten çok basit, hızlı ve kaliteli müziğe ulaşma imkanınız vardır. Aynı şekilde sevdiğiniz sanatçıların yüksek kalitede videolarını da seyredebilirsiniz müziği dinlerken. Ancak bunların hiçbir sosyal işlevi yoktur. Tek başına müzik dinlemek yerine birileriyle konsere gitmek çok daha tercih edilesidir çoğu insan için. Konserlerde yine insan aşaması ikiye bölünür, ancak sinemaya kıyasla tanımadığınız insanlar daha büyük bir yardımcı öğedir çünkü bir konser ortamında her an biriyle tanışıp, kaynaşabilirsiniz. Eylemin kendisi aşaması ise, sinemadan biraz farklı olarak, bağ kurma potansiyelinizin daha yüksek olduğu insanlar tarafından gerçekleştirildiği için, burada yardımcı değil ana öğedir.

Vereceğim son örnek içki (kastım bira, viski, rakı, şarap, cart curt) içmek. İçki, tek başına incelendiğinde, sarhoş ediyor oluşu dışında -yani eylemin kendisi aşamasını incelemeye gerek yok- herhangi bir içecekten farkı değildir. Sarhoş olmak saçmalıktır, çünkü aklınızın başında olmadığı bir durumdur. Buna rağmen insanlar tek başına içmek yerine tanıdığı insanlar ile içmek ve sarhoş olmak isterler genellikle. Çünkü sarhoşluğun "anı" ve "dertleşmek" olmak üzere kendi içinde iki farklı sosyal işlevi vardır. İçildiği ve sarhoş olunduğu vakit, zihniniz mantık kurallarından uzaklaşır ve "rahat" hissedersiniz, toplumun ya da kişinin sahip olduğu normlar etkisini kaybeder. Bunun sonucu olarak görece oldukça "eğlenceli vakitler" geçirilir. Bu eğlenceli vakitler, eğer tek başına geçirilseydi, daha sonra hatırladığında unutulmak istenen ve pişman olunan bir eylemler silsilesi olma ihtimali taşırken, bu vakitler, başkasıyla getirildiğinde, geçmişe bakıldığında bu kafar kötü hissettirmeyen ve utanç verici olsa bile hoş olarak hatırlanacak bir "anıya" dönüşür. Aynı rahatlama, insanların dertleşmesi için de bir ortam oluşturur. Konuşmak her ne kadar çözüm olmasa bile yükünüzü azaltır, çünkü derdiniz kolektif bir hale gelir. Her zaman dertleşecek bir ruh haline sahip olmazsınız, ancak sarhoşluğun getirdiği rahatlama sizi bu havaya çok rahat sokabilir. Bunların dışında, insanlar aşamasının ikiye ayrılıp ayrılmayacağı tamamen duruma bağlıdır; mesela bir barda iseniz tanımadığınız insanlar yan ögeye dönüşebilir.

Anarşist Kütüphane

Doç. Dr. Araştırmanı Öneririm
Şeylerin sosyal işlevleri
06.01.2022

21.07.2022 tarihinde şuradan alındı: arastirmani-oneririm.medium.com

tr.anarchistlibraries.net